NOORD-BRABANDER.

Quid vetat? Dicere verum
HORATIUS.

NUMMER 56. 'sBOSCH. ZATURDAG, 8 AUGUSTUS 1829.

Duitschland.

AUGSBURG, 28 july.

Onze *Algemeine Zeitung* bevat heden het volgende artikel: «Ik maak gebruik van eene voorkomende buitengewone gelegenheid, om u te melden, dat, ten gevolge der reeds bekende voorslagen van den generaal *Diebitsch* tot vredes-onderhandelingen, de reis-effendi den taalman der Porte met eenen brief naar het russisch hoofd-kwartier heeft gezonden, en dat men daaruit alhier de hoop begint te voeden, om den vrede tusschen de twee mogendheden tot stand gebragt te zullen zien.»

HAMBURG, 28 july.

In bijzondere berigten uit Petersburg wordt gemeld, dat aldaar de tijding uit het leger zou zijn aangebragt, dat de generaal *Madatoff* den Balkan inderdaad was overgetrokken, en eene proclamatie aan de inwoners van noordelijk Romeliën had uitgevaardigd, waarin hij dezelfde zekerheid van eigendom had toegezegd, en betaling in klinkende munt voor de door hen aangebragte levensmiddelen beloofd had; met bijvoeging, dat de generaal *Diebitsch* eene karavaan van kemelen afwachtte, om zich met het gros van zijn leger insgelijks aan den zuidkant van den Balkan te vertoonen, en de belegering van Schumla aan den generaal *Krassowsky* over te laten. — In nadere berigten uit Petersburg, en wel van den 22 julij, wordt echter van dit een en ander nog geene melding gemaakt.

Frankrijk.

PARIJS, 1 *Augustus*.

Wij deelen hier een stuk mede van den apostolischen brief van Z. H. *Pius VIII*, voor het door den heiligen Vader, bij gelegenheid van zijne verheffing tot den Stoel van den H. *Petrus* toegestaan algemeen jubilé.

PIUS VIII, *aan alle geloovigen, welke dezen zullen zien, heil en apostolischen zegen!*

«Door de goddelijke goedheid, zonder eenige verdienste van onzen kant, tot den hoogsten graad der apostolische waardigheid geroepen, hebben wij begrepen, dat wij, in volle zee gekomen zijnde, gevaar liepen om ongelukkiglijk te vergaan, indien de Almagtige hand, welke den prins der apostelen ondersteunde, toen hij over de baren der zee wandelde, ons niet beschermde. Het is dus noodzakelijk, dat ootmoedige smeekingen en eenparige wenschen over ons den krachtdadigen bijstand inroepen van Hem, dien het behaagd heeft, onze zwakheid tot eene zoo hooge, maar tevens zoo schrikverwekkende waardigheid te verheffen; want indien de regter hand des Heeren, welke ons verhoogd heeft, hare magt niet ontvouwt, en in ons den moed en de kracht niet vermeerdert, worden alle onze pogingen, en de zorg, welke ons voor alle Kerken drukt, vruchteloos. Wij hebben dus gemeend met nadruk de gebeden van de geheele kudde, waarover het bestuur ons is toevertrouwd, te moeten inroepen; ons herinnerende, dat *Petrus* van den Hemel eenen wondervollen bijstand ontving, toen de geheele Kerk zonder verslapping voor hem bad. Ten einde de harten voor te bereiden, om den bijstand van boven met eene vurigere godsvrucht af te smeeken, en opdat dat dankoffer den Heere aangenamer zijn zoude, hebben wij, naar het voorbeeld der roomsche paussen, onze voorgangers, welke hunne pauselijke waardigheid begonnen hebben, met zich in zeker opzigt van dit *viaticum* op eene zoo gevaarvolle reis te voorzien, besloten, om, met eene apostolische milddadigheid, de schatten der Kerk te openen, waarvan de uitdeeling aan ons is opgedragen en aan de katholijke wereld eenen aflaat in den vorm van een jubilé aan te kondigen.

»Het is daarom, dat wij, vertrouwende op de barmhartigheid van den almagtigen God, en op het gezag van zijne gelukzalige apostelen *Petrus* en *Paulus*, krachtens die magt om te binden en te ontbinden, welke de Heer ons heeft opgedragen, dat wij, hoe onwaardig wij zulks ook mogen zijn, bij dezen verleenen en toestaan, vollen aflaat en vergiffenis van alle hunne zonden, aan allen en een iegelijk der geloovigen, van beide geslachten, in onze goede stad wonende, welke van den derden zondag na pinksteren, dat is van den acht en twintigsten junij tot den twaalfden julij ingesloten, welke de vijfde zondag na pinksteren zijn zal, in den loop dier twee weken, tweemalen de kathedrale kerken van den heiligen *Joannes* van Lateranen, van den prins der apostelen en van de heilige *Maria Major*, of eene van die kerken bezoeken, in dezelve gedurende eenigen tijd met devotie bidden, op woensdag, vrijdag en zaturdag van eene dier beide weken vasten, in dezelfde tusschentijd van die twee weken biechten en met eerbied het H. Sakrament der Eucharistie ontvangen en eenige aalmoezen, een ieder naar zijne devotie, aan de armen geven zullen.

»Daarom gelasten en bevelen wij uitdrukkelijk bij dezen, uit kracht van de heilige gehoorzaamheid aan allen en een iegelijk onzer eerwaardige broeders de patriarchen, aartsbisschoppen, bisschoppen en andere prelaten der kerken, aan alle ordinarissen der plaatsen, waar die ook zijn mogen, en aan hunne vikarissen en geestelijke regters, of, bij gebrek van die, aan hen, welke het zielenbestuur hebben, dat zij, wanneer zij afschriften dezes, zelfs in druk, zullen ontvangen hebben, dezelve onmiddellijk, zonder eenige vertraging of verhindering hoe ook genaamd, afkondigen of doen afkondigen, in hunne kerken, bisdommen, provincien, steden, dorpen, gehuchten en plaatsen, en dat zij de kerk of de kerken, welke men zal moeten bezoeken, aanduiden.

»Gegeven te Rome, bij den heiligen *Petrus*, onder den visschers-ring, den achttienden junij, achttien honderd negen en twintig; het eerste jaar van onze pauselijke waardigheid.

(*Get.*) J. CARD. ALBANI.»

Overeenkomstig de brêve van Z. H., heeft mgr. de aartsbisschop van Parijs in zijn mandement het volgende verklaard:

1°. Het jubilé zal, door het geheele bisdom, op zondag den tweeden augustus geopend worden. Hetzelve zal twee weken duren, waarvan de eerste beginnen zal op den gezegden tweeden augustus en eindigen des zaturdags den 8 des avonds; en de tweede zal beginnen op zondag den 9 en eindigen op zaturdag den 15 des avonds; den feestdag van de Hemelvaart van de allerheiligste Maagd.

2°. Om het jubilé te verdienen, schrijft de Heilige Vader de volgende voorwaarden voor, welke in den loop van die twee weken moeten vervuld worden: 1°. Om tweemalen eene der door ons voor statien aangewezene kerken te bezoeken en in dezelve gedurende eenigen tijd met devotie te bidden. 2°. Om des woensdags, vrijdags en zaturdags van eene der twee weken te vasten; 3°. zijne zonden te biechten; 4°. de heilige communie te ontvangen met die reinheid des harten, welke dit hoogwaardig Sakrament verdient; en 5°. om, een iegelijk naar zijne devotie, eenige aalmoezen te geven.

Wij benoemen tot statien in Parijs, onze metropolitaansche kerk, de patroons-kerk van de heilige *Genoveva* en alle parochiekerken dezer stad.

Alle geloovigen der stad en van de voorsteden zullen verpligt zijn om, ten einde het jubilé te verdienen, in den loop der twee weken, hetzij onze metropolitaansche kerk, hetzij de patroons-kerk der H. *Genoveva*, hetzij eene der parochie-kerken dezer stad, *tweemalen* te bezoeken.

Uit aanmerking, dat de vrijdag der tweede week een geboden vastendag is en dat des zaturdags de feestdag der Hemelvaart van de heilige Maagd invalt, zal de door de apostolische brieven voorgeschrevene vasten, woensdag den 5, vrijdag den 7 en zaturdag den 8 augustus van de eerste week vervuld worden.

Over den pauselyken rondgaanden brief.

Het is gebruikelijk, dat de paussen bij hunne komst op den troon eene circulaire zenden aan de bisschoppen der katholijke wereld en hun raad geven, betrekkelijk de omstandigheden, waarin de Kerk zich bevindt. *Pius VIII* heeft dit oud gebruik gevolgd en eenen rondgaanden brief geschreven aan al de patriarchen, primaten, aartsbisschoppen en bisschoppen; in dezen brief, gedagteekend 24 mei 1829, verzet zich de H. Vader tegen de dwalingen en oneenigheden, welke thans in de wereld bestaan, tegen de valsche stellingen, die verspreid worden; tegen de verachting der heilige zaken en de onverschilligheid in den godsdienst, tegen de bijbelgenootschappen en geheime bijeenkomsten. Z. H. spreekt over de zorg, die men voor het onderwijs der jeugd, en vooral der geestelijke jeugd, dragen moet, voor de heiligheid van het huwelijk en de misbruiken, die men betrekkelijk dit onderwerp moet bestrijden. Deze rondgaande brief levert van het begin tot het einde stellingen, overwegingen en vermaningen op, den ijver en de wijsheid van het Hoofd der Kerk waardig.

Zeker dagblad heeft gezegd, dat deze brief eene *kleine bul van excommunicatie* tegen onderscheidene klassen van burgers was. Dit is waarlijk een droom; de bul houdt geenen *kerkban* in. Zij randt geenszins personen aan; haar kenmerk is alleen de aanduiding der hedendaagsche slechte leer en valsche stellingen nopens de onverschilligheid en goddeloosheid. Zoude het aan het Opperhoofd der Kerk niet meer geoorloofd zijn, de geloo-

vigen tegen deze leer en stellingen te wapenen? eindelijk het dagblad voegt er bij, dat de ministers geweigerd hebben het *exequatur* aan den rondgaanden brief te geven; maar deze brief heeft geen *exequatur* noodig; het is eene circulaire aan de bisschoppen gerigt en aan de bisschoppen alleen; daarbij worden hunne verpligtingen herhaald, doch zij schrijft geenen nieuwen maatregel voor. De Paus beveelt niet, dat zijnen brief worde afgekondigd, welke niet voor de geloovigen bestemd is, maar zoodra de bisschoppen dien ontvangen hebben, is het voornaam oogmerk vervuld. Overigens heeft de rondgaande brief niets gemeens met het jubilé, zoo als de dagbladen wel willen schijnen te gelooven. Hij is van de bul door *Pius VIII*, nopens dit laatste onderwerp gegeven, geheel onafhankelijk, want de herderlijke brief, waaruit wij een uittreksel gegeven hebben, is later dan de circulaire, en den 18 junij gedagteekend. (Zie onze nummers 46 en 50).

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 7 *Augustus*.

Wij vernemen, dat de regering der stad Amsterdam zich bij Z. M. heeft vervoegd, ten einde te verzoeken, dat de zetel van het hoog-geregtshof binnen de hoofdstad van het rijk geplaatst worde; vermits al de voornaamste inrigtingen reeds in Holland gevestigd zijn, kan de stad Amsterdam van de uitdeelende geregtigheid des heeren *van Maanen* verwachten, dat regt op haar verzoek zal gedaan worden. In al de noordelijke provincien bestaat thans slechts één enkel hof, hetwelk nagenoeg vijftig burgerlijke zaken gedurende den loop van het geregtelijk jaar 1828 beslist heeft; eene kamer is afgeschaft, de andere kamers hebben geene vaste zitdagen, en wanneer eenige zaken op de rol ingeschreven zijn, worden de raadsheeren aan hunne woning verzocht, om te verschijnen; de zuidelijke provincien daarentegen bezitten twee hooge geregtshoven, en zoo groot is aldaar het getal gedingen, welke men bepleit, dat eene der vier kamers van het hoog-geregtshof te Brussel, gedurende het jaar 1828 alleen *honderd twee en negentig* definitieve gewijsden geslagen heeft. Een dergelijke uitkomst bewijst ten duidelijkste, dat voor het gemak der pleiters en het belang der inwoners het hoog-geregtshof te Amsterdam moet worden gevestigd!

(*Courrier des P.-B.*)

— « Wij hebben » zegt de *Courrier de la Meuse* « laatstelijk gesproken over de onlusten, welke te Imola in de kerkelijke staten onder voorwendsel, dat de bisschop dezer stad verboden had, het beeld van de H. Maagd onder een verhemelte bij gelegenheid eener processie op den 8 junij te dragen, zouden hebben plaats gehad. Gedurende de afwezigheid van den Bisschop, hebben eenige personen, die waarschijnlijk zich zeer weinig over den omgang en het verhemelte bekommerden, zich aan het huis van den prelaat vervoegd, sloegen de glazen in en bragten de woning in wanorde. Al de klassen der ingezetenen hebben den bisschop hun leedwezen over deze beleediging te kennen gegeven en sedert dit oogenblik is alles te Imola tot rust gekomen; ondertusschen vele dagbladen, bekend door de zoo dikwerf herhaalde aanvallen, welke zij tegen den H. Stoel doen, hebben niet nagelaten deze zaak op te smukken en te zeggen, dat de Paus al de ingezetenen van Imola in den ban geslagen, al de kerken doen sluiten en het gebruik der sakramenten verboden had. Wij waren overtuigd, dat er overdrevenheid in die maatregelen, die men den H. Stoel toevreef, bestond, en inderdaad geen dergelijke maatregel is ten aanzien der inwoners van Imola genomen geweest; alzoo vervallen alle uitvaringen tegen het hof van Rome, waartoe die gewaande maatregelen aanleiding gegeven hadden. Gelooft men dat de daders daarvan zich zullen haasten, om de waarheid te herstellen? neen, lasteren is bij hen eene gewoonte. »

Wat zullen de *Arnhemsche-*, *Bredasche-*, *Staats-Courant* en sommige *Provinciale* dagbladen hierop antwoorden, die gretig lasterlijke vindingen, verdichtsels en onwaarheden mededeelen en verspreiden? Wij zijn nieuwsgierig hun antwoord te mogen vernemen, doch wij vreezen, dat zij schaamrood, zich achter de schuilhoeken van laster en leugen zullen verschansen.

— Uit Berlijn wordt gemeld, dat de Keizer van Rusland gevaarlijk ziek is.

DE TOEKOMST VOOR DE NOORDELIJKE PROVINCIEN.

Wij hebben in eenige onzer laatste nummers gesproken over de vorderingen, welke de publieke geest in de noordelijke provincien nog moet maken; wij hebben ons gegrond op de bekendtenis zelve van een der meest verspreide en meest onafhankelijke noordelijke dagbladen.

Wij hebben gezegd, dat er geene honorabele uitzonderingen waren; wij voegen er bij, dat het niet is, omdat Holland bestemd is om stil te blijven zitten. Ook daar zal de openbare geest, die nog sluimerende is, zoo als hij zulks nog voor korten tijd in België was, veld winnen, maar de overwinning zal hem des te meer betwist worden, daar niet alleen het ministerie denzelven zal bestrijden, maar ook de oude aristocratie, die reeds liberaal en republikeinsch is, wanneer haar welzijn beveelt zulks te wezen, hare pogingen zal vereenigen met die van de magt, om denzelven te verdrukken.

En in weerwil van dit alles zal de publieke geest vroeg of laat zegepralen; omdat de rede, de billijkheid en de kracht der dingen het zoo willen.

De Hollanders zullen dan begrijpen, gelijk vele hunner landgenooten, die verlichte mannen en vrienden van hun vaderland zijn, het reeds weten, dat, wat de openbare vrijheden betreft, Belgen en Hollanders slechts een en hetzelfde doel kunnen hebben, dat hun welbegrepen belang hun de eendragt beveelt, ten einde de magt, zoo niet door de ongelukkiglijk weinig krachtdadige overtuiging, ten minste door den legalen invloed van eene belangrijke meerderheid binnen de door de grondwet wijsselijk afgebakende grenspalen terug te brengen.

Eenige provincien hebben reeds pogingen aangewend, om de boeijen der aristocratie te verbreken, en, volgens de tijdingen, welke wij uit Gelderland ontvangen hebben, zoude de benoeming van den heer *van Dam van IJssel*, ter vervanging van den heer *van Brakel tot den Brakel*, alleen het gevolg zijn van eene overwinning, welke de volkspartij op die der aristocratie behaald heeft.

Men verzekert ons, dat de heer *van Dam* een man van talenten, en een vurige liberaal is, die volgens zijn geweten, en zonder zich door posten, eer-ambten en ordes-linten te laten innemen, waardoor het gouvernement het rijk van zijne *gevoelens* nog hoopt te handhaven, zal stemmen.

De heer *van Dam* is daarenboven een goed redenaar, en goed dichter: men gelooft, dat hij onpartijdig de wenschen der Belgen zal beoogen, en dat hij dezelve in de schaal van eene nationale gelijkheid zal wegen. Niet zonder moeite heeft zijne partij het zoo ver gebragt, dat zij den invloed van eene magtige en oude familie, als die van *van Brakel tot den Brakel* overwonnen heeft. De strijd was sedert lang voorbereid, en men beschouwt deze eerste overwinning als gewigtige gevolgen, zoo voor de provincie als voor het koningrijk, kunnende hebben.

Indien de bijzonderheden, welke onze korrespondent ons mededeelt, naauwkeurig zijn, mag men gelooven, dat de kamer van 1829 op 1830 eenen braven afgevaardigden te meer zal tellen, die de rangen des *Corver Hooft's* en *Luzac's* zal vergrooten; die verjaarde vooroordeelen aan het algemeen belang des lands, en aan de eensgezindheid van het noorden en het zuiden zal weten op te offeren, en die met de Belgen zal herhalen *gelijkheid en broederschap*.

Indien de vaderlandslievende partij, zelfs in Gelderland over de aristocratische partij de overwinning behaald heeft, dan zal dit voorzeker eene aanmoediging voor de andere provincien zijn. Men heeft den gang opgemerkt, welken de provincie Noord-Braband reeds heeft aangenomen.

Gij moogt doen wat gij wilt, heeren ministers en gouverneurs, het verbond der groote en kleine excellentien zal schipbreuk lijden tegen dat van alle opregte vrienden der nationale vrijheden; zelfs in Holland zult gij overwonnen worden.

Men zal de deuren der tweede kamer voor de vrienden van den heer *van Maanen* sluiten, zoodra het volk uit deszelfs gevoelloosheid zal zijn ontwaakt.

Het zoude ons niet verwonderen, dat binnen weinig tijd in dit opzigt het moreel gelaat van Holland geheel en al veranderd werd.

Onze noordelijke broeders zien, wat er in België omgaat. Zij ontdekken ook, hoe hunne verkiezingen tot hiertoe slechts een lokaas geweest zijn: er zijn onpartijdige en liberale Hollanders, die ons voorbeeld zullen volgen, en die eindelijk in de plaats van de door het gouvernement en door de kransjes bestemde verkorenen, die van de natie zouden willen stellen.

Van dien tijd af is het met den invloed der aristocratie gedaan. Er zal in Holland even als bij ons eensgezindheid bestaan, onder al diegenen, welke de vrijheid (hoedanig ook hunne godsdienstige gevoelens zijn mogen), constitutionele associatien, voorbereidende bijeenkomsten, enz. enz. enz. willen.

Wie baant tot dit alles den weg? Het gouvernement zelf, omdat het niet scherpzigtig genoeg is om te begrijpen, dat men den loop van het menschelijk vernuft niet kan tegenhouden.

Holland heeft zeker groote stappen te doen, de worsteling zal langdurig en moeijelijk zijn. Deszelfs provinciale staten moeten grootendeels vernieuwd worden: hebben zij niet nog het voorkomen van een geheim te maken van de openbare zaken, en wat heeft men, behalve de verkiezingen, van hunne werkzaamheden vernomen? Niets.

Dan geduld; laten wij op den eens ingeslagenen weg voortgaan; laten wij hun den weg gemakkelijker maken; de hollanders ingelicht zijnde, zullen ons volgen. Met bedaardheid en volharding zullen wij eens in het beloofde land der vrijheid aankomen. Wij zullen daar aankomen gewoon aan worsteling, door de hardnekkigheid van den strijd en sterk by de ondersteuning der publieke opinie, welke onder de vanen der grondwet, met groote schreden voorwaarts gaat. (*Belge.*)

EIGENSCHAPPEN DER PROVINCIALE STATEN.

Aan de heeren Redakteurs van den COURRIER DE LA MEUSE.

Ik heb daar, mijne heeren! onze grondwet eens nagezien in de tweede afdeeling: *over de eigenschappen der provinciale staten*; en de paragraphen van die afdeeling, welke mij het meest getroffen hebben, zijn de volgende:

Er wordt gezegd:

Art. 145. De staten worden *belast* met de uitvoering der wetten, opzigtelijk de *bescherming* der verschillende godsdienstige gezindheden en van het *openbaar onderwys*.....

Art. 146. De staten zijn belast met alles, wat betrekking heeft tot de administratie en de inwendige huishouding hunner provincie.

Art. 150. De provinciale staten *dragen* aan den Koning voor het onderhoud of de daarstelling der werken of *gestichten*, welke zij voor hunne provincie *nuttig* oordeelen.

Art. 151. Zij kunnen de belangen hunner provincie en van hunne lastgevers, bij den Koning en de *staten-generaal* voorstaan.

Wanneer men zich nu aan dezen *tekst* van onze grondwet houdt, komt het mij onbetwistbaar voor:

1.° Dat, wanneer de provinciale staten, bij voorbeeld *meenen*, dat het *openbaar onderwys* in hunne provincie, niet zoodanig is als de *bescherming* vereischt, welke de grondwet aan de onderscheidene godsdiensten, en dus ook aan de *ontzettende meerderheid* der natie, den katholijken godsdienst toestaat, zijn zij *verpligt* zich daarover te beklagen en hunne klagten deswege in te dienen.

2.° Dat zij, daardoor zelfs, dat zij *belast* zijn met alles wat behoort tot de *administratie* hunner provincie, *by uitstek schuldig* zouden zijn, indien zij zwegen, wanneer die *administratie* hun of *gebrekkig* of *inconstitutionneel* voorkwam.

3.° Dat art. 150 geenen twijfel overlaat aangaande het *regt*, dat zij hebben om aan den Koning voor te dragen, de gestichten (*om het even welke*) die zij meenen voor hunne provincie nuttig te zijn. En

4.° Dat zij niet alleen het *regt* hebben, om de belangen hunner provincie, voor te staan, bij den Koning, maar ook (*en zulks wel naar hunne verkiezing*) bij de *staten-generaal*.

En inderdaad, deze uitlegging komt mij voor zoo duidelijk logisch en zoo handtastelijk te zijn, dat ik niet begrijp, dat men pogingen kan doen om aan de *eigenschappen der provinciale staten* eenen verschillenden zin te geven.

De opstellers der grondwet, en zij die dezelve hebben goedgekeurd, hebben deze regt of onregt gehad, met dergelijke stipulatien te bepalen en te bekrachtigen? Dit zoude voor het tegenwoordige een nutteloos onderzoek zijn.....

Het is genoeg, dat de grondwet hier *nadrukkelyk* en *stellig* spreekt om *het geschil te beslissen en te bepalen;* en men zoude geheele boekwerken maken van spreekwijzen, om het tegendeel aan te toonen, dat dit niet anders was.

Wanneer ik derhalve lieden zie, welke altoos den *boventoon* willen hebben en de zaken naar den gang van hun *oude en geringe gezelschap* wilden besturen, zich wapenen en schreeuwen tegen de staten van eenige provincien, welke bewezen hebben, dat zij *hunne pligten begrepen*, en onder welke de staten van Luik zich op eene zoo vereerende wijze hebben onderscheiden, kan ik mij, bij de beschouwing van hunne ijdele pogingen, niet van *grimlagchen* onthouden.

De oogen gaan eindelijk open; en dit moet men wel weten. Eereposten, ambten, orde-lintjes enz., mogen, hier en daar, eens eenige zwakke, middelmatige of weinig aan vaste grondbeginselen gehechte lieden doen struikelen; de ware vrienden des vaderlands zullen nooit vallen. En wanneer ik *van de ware vrienden des vaderlands* spreek, versta ik daardoor *de ware vrienden des Konings*, hen, die hem eerbiedigen, maar hem niet vleijen, en die, door hem te doen begrijpen, wat het *ware belang der natie* vordert, niets anders verlangen, dan hem de middelen aan de hand te geven om *elke reden van misnoegdheid* te doen ophouden, en hem *voor altoos* te verzekeren van de liefde en de getrouwheid zijner talrijke katholijke onderdanen, *zoowel van het noorden als van het zuiden*, even zoo zeer als van zijne kalvinistische, mennonitische, remonstrantsche, joodsche en andere onderdanen.

Ontvangt, mijne heeren! enz. ****

(*Courrier de la Meuse.*)

Oosterhout, 30 julij 1829.

Aan den heer Redakteur van den NOORD-BRABANDER.

Mijnheer!

Het zal bij deze veel gerucht makende inrigting eener dienstdoende schutterij, met derzelver oppositie te Oosterhout, den lezeren van uw geëerd dagblad niet onverschillig zijn, het hierna volgende protest tegen een geslagen vonnis door den schuttersraad, aan hunne aandacht en beoordeling voor te leggen. Vergun daarom, bid ik UEd. aan hetzelve en aan deze, eene plaats in het eerstvolgende n°. en geloof, dat ik mij met de hoogste achting noeme

UEd. onderd. Dienaar

F. X. JANSSENS,

Med. Doctor.

Oosterhout, 30 julij 1829.

Aan den schuttersraad...

En een eensluidend aan het gemeentebestuur van Oosterhout.

Wel Edele heeren!

Ik ondergeteekende *J. M. van Hal*, geadsisteerd door den heer *F. X. Janssens*, mijnen verdediger en mede-ondergeteekende, steeds reklamerende tegen het vonnis, tegen mij geslagen op den 1 junij jl., door den toenmaligen krijgsraad der hier opgeregte dienstdoende schutterij.

Gezien het afschrift der uitwijzing in appel van het vonnis, door den krijgsraad van Oosterhout, van de E. G. A. heeren gedeputeerde staten dezer provincie, van den 24 julij 1829.

Overwegende, dat voor de uitspraak van hetzelfde vonnis, door mijnen verdediger een protest aan denzelfden krijgsraad is ingezonden, inroepende de wet op de schutterijen, tegen de willekeurige invoering eener dienstdoende schutterij alhier te Oosterhout.

Overwegende, dat nimmer eenige vonnissen dan krachtens toepasselijke wetten kunnen geslagen, veel min uitgevoerd worden. Overtuigd zijnde, dat nimmer het gemeentebestuur dezelfs bekentenisse, namelijk (dat het vereischte getal van 2500 honderd zielen in den aangebouwden kring dezer gemeente hier niet bestaat) heeft ingetrokken: en dat geheel Oosterhout de overtuiging heeft, dat dit getal daarin ontbreekt, en dat dus de krijgsraad buiten den toepasselijken zin der wet op de schutterijen, het vonnis (ondanks reklamens op de wet bij protest) wederregtelijk geslagen heeft.

Overwegende, dat ik mij nimmer aan comparitien of exercitien zoude onttrokken hebben, indien de inrigting der dienstdoende schutterij hier wettig geweest ware.

Overwegende, dat men eenen anderen benoemden luitenant nimmer heeft opgeroepen, terwijl men mij bij sommatien en boeten vervolgde.

Overtuigd zijnde, dat de grondwet slechts gehoorzaamheid aan toepasselijke wetten, en niet aan eigendunkelijk gezag vergt.

Overwegende, dat ik in het adres door mij aan de E. G. A. heeren gedeputeerde staten dezer provincie binnen den tijd, bij de wet bepaald, ingezonden, de wederregtelijke invoering der dienstdoende schutterij, hier ter stede heb aangehaald. —

Verklare onder de bescherming der grondwet, *onzer aller regteres*, te protesteren tegen de uitvoering van voormeld vonnis, en tegen alle kosten en schaden uit sommatien en beboetingen, en tegen alle overige straffen, die men anderzins onder eene wettig daargestelde schutterij gewoon is uit te voeren.

En het is onder deze betuigingen, dat ik de eer heb, mij met hoogachting te noemen, en met mijnen verdediger te onderteekenen.

J. M. van Hal.

F. X. Janssens q. q.

Eindhoven, 29 julij 1829.

Aan de Redaktie van den NOORD-BRABANDER.

In het *Provinciaal Dagblad* van dingsdag den 28 julij, wordt het volgende uit Eindhoven gemeld:

«Wij vernemen met veel genoegen, dat den heer (de heer) mr. *A. A. van Velthoven*, president der regtbank alhier, door Z. M. benoemd is tot ridder van de nederlandsche leeuw (de steller heeft mogelijk op leeuwin gedacht, gelijk het vrouwelijk lidwoord *de* aanduidt.)

«Dit gunstbewijs van Z. M. heeft alhier bij veele (velen), die zich nog met dankbaarheid herinneren aan de onberekenbare en uitstekende diensten, welke den heer (de heer) *van Velthoven* in de jaren 1813 en 1814, geheel belangeloos aan deze stad bewezen heeft, een zeer aangename (eenen zeer aangenamen) indruk gemaakt.» (De taalkundige inzender schijnt meer voor het vrouwelijke, dan voor het mannelijke geslacht genegen te zijn.)

Worden er thans wezenlijke diensten voor het verkrijgen van het lintje verzocht, dan konden wij niet gissen waardoor de heer *van Velthoven* hetzelve verdiend had; doch indien de voorgegevene diensten, in de jaren 1813 en 1814 aan deze stad bewezen, dien heer zulks waardig hebben gemaakt, dunkt ons, dat deze belooning wat laat komt. Intusschen gelooven wij, dat de ondiensten in het jaar 1826, in de provinciale staten aan de geheele provincie bewezen, alsook de menigvuldige ongrondwettige pogingen, dit jaar binnen de naburige gemeente Woensel, voor gemelden heer aangewend, om denzelven tot lid der provinciale staten te doen herkiezen, bij nog *meerderen* eene billijke verontwaardiging hebben te weeg gebragt. Had de schrijver van het bovenstaande stukje niet moeten eindigen met de bekende spreuk: *causa patrocinio non bona, pejor erit.* J.

LANDELIJKE GESPREKKEN.

Ik bevond mij voor eenige dagen, bij gelegenheid der tiendverpachting, binnen zekere gemeente van Noord-Braband, en den volksgeest van het platte land nagaande, konde ik de vorderingen, welke de eertijds eenvoudige landman in de kennis zijner staatkundige regten maakte, niet genoeg bewonderen: wij willen de dienstvaardigheid en ijver van onzen achtbaren burgemeester, herkozen lid der staten-generaal, *dit zy zoo*, niet betwijfelen; maar dit komt ons zeker voor, dat, er mogen hem 20,000 gulden ter oprigting eener societeit, van 's rijks wege worden voorgeschoten, zijn edele moeite zal hebben, om zoo spoedig, door middel dezer societeit, den minzamen omgang der

onderscheidene gezindheden, indien deze bevorderbaar is, zoo veel te bevorderen, als de grondwettige kennis zonder genootschap, hetwelk zich slechts in het verschiet voordoet, bereids gevorderd is; want ik merkte eenen zekeren geestdrift onder het volk; ik had juist den tijd niet, om al de gesprekken met die aandacht, welke zij verdienen, aan te hooren; alleen kan ik zeggen, dat onderwijs, vrijheid van godsdienst, ontvolking der seminarien, onze provinciale staten zelfs, waarvan men, zoo het scheen, meer verwacht had, het voorwerp hunner redevoeringen waren; de petitien vooral schenen ook hunne aandacht te vestigen, en in het vooruitzigt, dat men bij de zitting der staten-generaal zich andermaal tot het petitieregt zoude keeren en van hetzelve gebruik maken, hoorde ik er eenen niet zonder grond, zoo het mij voorkwam, over het tiendregt spreken, willende, dat, wanneer men nog verzoekschriften teekende, men in de noordelijke provincien vooral, op de afschaffing dezer belasting, welke, zoo hij zeide, slechts het noordelijk gedeelte des rijks drukt, moest aandringen, op grond, dat de tienden aan het bebouwen der nieuwe landen nadeelig waren, de eigenaren van zulke landen niet zelden aan moeijelijkheden en geschillen bloot stonden en men niet konde ontwijken, dat men in de noordelijke provincien, waar de tienden geheven worden, iets minder in de overige lasten bijdroeg; dat hieruit eene merkelijke ongelijkheid van belasting tusschen de hoofddeelen des rijks ontstond, welke reeds te lang en nog bij voortduring eenige provincien drukte, en dus niet spoedig genoeg konde weggeruimd worden. Deze aanmerkingen kwamen mij niet geheel zonder grond voor, en ik twijfel niet, of 's mans bedenkingen zullen bij menig eenen toegang vinden; immers zeker is het, dat de aangevoerde gronden elken eigenaar moeten opwekken, om het zijne, in pogingen ter afschaffing van zoodanige belasting, bij te dragen. — Een ander gesprek, hetwelk niet minder mijne aandacht trof, liep over de ridderorde: wat hebben wij toch verdienstelijke mannen binnen ons rijk, zeide de eene; *distinguo*, zeide een tweede; weet, vriend, dat het de natie in het geheel niet eens is met het ministerie; welnu, men zegt, dat de eereteekens meest gegeven worden aan menschen, welke het ministerie zijn toegedaan en deszelfs beginselen aankleven; ten minste indien er zijn, zijn er weinig onder de nieuw geboren ridders, welke als vrienden van het volk bekend staan; ik begrijp u, zeide een derde, den tweeden in de rede vallende, gij zult u herinneren, toen wij bij meester *Adulatrius* school gingen, waren er onder onze makkers, die den meester wisten te believen, die ons en anderen bij hem overbragten, enz.; o ja! deze vleijers werden door ons met een rood lapje of wat anders op den rug geteekend, opdat zij kennelijk zouden zijn; het onderscheid zoude dan alleen hierin bestaan, dat wij zelf die gevaarlijke jongens moesten opsporen, terwijl het ministerie zelf zorgt deszelfs lievelingen kenbaar te maken, waarvoor wij hetzelve dankbaar moeten zijn: *o tempora, o mores!* dacht ik bij mij zelve, ging met nadenken heen, het gedrag der zulken betreurende, welke het kenmerk der ware verdiensten; zoo niet verachtelijk maken, ten minste in waarde doen verminderen.

Ik heb, bij deze ontmoeting, mij van den volksgeest te platten lande kunnen overtuigen, en in het denkbeeld, dat het die goede lieden aangenaam zoude zijn, hunne gesprekken nogmaals te herlezen, besloot ik u dezelve, zoo veel mogelijk, mede te deelen, in het zeker vertrouwen, dat gij voor dezelve wel een plaatsje in uw geacht dagblad zoudt willen inruimen.

Publicola.

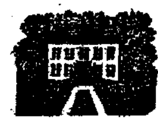
........, 3 aug. 1829.

BEKENDMAKINGEN.

*** *JOHAN ADRIAAN VAN MEURS*, Notaris te *Tilburg* zal op maandag den 7 September 1829, des namiddags ten 6 ure, provisioneel, en veertien dagen daarna, en dus op maandag den 21 September daaraanvolgende finaal voor deszelfs Principalen, ten Herberge van WILHELMUS VAN NUNEN, te *Tilburg*, aan het groote *Marktplein den Heuvel*, in het openbaar opveilen en verkoopen:

Een zeer schoon, hecht en sterk HEERENHUIS, bestaande gelijkvloers uit zes, en boven uit vier meest alle behangen KAMERS, met KELDERS, schoone ZOLDERS en DOMESTIEKEN-KAMERS; voorts REMISE en STAL voor twee paarden, WASCHHUIS en TUIN, beplant met exquise vruchtdragende BOOMEN, staande te *Tilburg*, aan het groote *Marktplein den Heuvel*, op de passage van *'s Bosch* naar *Breda*, en alzoo in het aangenaamste gedeelte de Stad, geq. lett. N, n.° 1366.

Zijnde gemeld Huis en Aanhoorigheden inmiddels ook uit de hand te koop, en nadere inlichtingen te bekomen zoo bij M.r *J. B. VAN SON*, praktiserend Advokaat te *'s Bosch*, als bij voornoemden Notaris *VAN MEURS*. — Ter faciliteering der betaling zal men, des verkiezende, een gedeelte van den koopprijs op het Huis kunnen laten staan.

De Notaris *ESSER MEERMAN*, residerende te *Rosmalen*, zal voor zijne Principalen, op maandag den 17 Augustus 1829 provisioneel en 8 dagen daarna finaal, telkens 's namiddags om 3 ure te beginnen, ten Herberge van *W. SIEPKENS*, te *Hintham*, onder *Rosmalen*, publiek verkoopen:

Een HUIS, SCHUUR, Aangelag en eenige perceelen HOOI- en TEELAND, gelegen te *Rosmalen*, en eenige perceelen TEELLAND met SCHAARHOUT, gelegen te *Berlicum*, zoo als zulks in negen koopen nader is omschreven en bij Biljetten breeder is bekend gemaakt.

Inmiddels nadere informatie te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

*** Bij *LOUIS A. VAN MIERT*, op den *Hoogensteenweg*, te *'s Bosch*, zijn tot civiele prijzen te bekomen beste Luiksche KAGCHELKOLEN, SMEEGRUIS en vette WAAGKOLEN.

*** Bij *PETIT* en *FRITSEN*, KLOKGIETERS te *Aarle-Rixtel*, bij *Helmond*, zijn te bekomen allerlei soorten van KLOKKEN, van den besten klank en specie gegoten; vergieten geborsten en herstellen defecten in carrillons. Alles op een of meerder jaren proef en tot civilen prijs.

De prijzen der granen alhier, van donderdag den 6 augustus zijn geweest:

Rogge,	het nederlandsch mud,	f 6-30 à 5-33.
Boekweit,		« 4-00 à 0-00.
Haver,		« 0-00 à 0-00.
Garst,		« 0-00 à 0-00.
Het nederlandsch pond boter.		« 0-60 à 0-56.

De drie nederlandsche ponden roggebrood 29 cents.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

AMSTERDAM, 4 AUGUSTUS.

				Gebl.
Nederlanden.				
Werkelijke Schuld	à 2 1/2	pCt.	59 1/4 - 1/2	59 3/8
Uitgestelde dito	«	«	15/16 - 1	63/64
Kansbiljetten	«	f	22 - 1/2	22 5/16
Stellen van uitgeloten dito	«	«	7250 - 7300	
Amortisatie-Syndikaat	4 1/2	pCt.	100 3/4 - 101 1/4	101
Domein Losrenten	4 1/2	«	98 1/2 - 3/4	98 5/8
Handel-Maatschappij	4 1/2	«	[illegible] - 1/2	[illegible]
Frankryk.				
Inschrijving op het Grootboek	3	«	81 3/4 - [illegible]	[illegible]
Certifikaten van dito	«	«	77 - 77 1/4	
Rusland.				
Bij *Hope* en C°	5	«	100 1/2 - 101	100 5/8
Negociatie 1828	5	«	99 1/4 - 3/4	99 7/16
Inschrijving op het Grootboek	6	«	59 1/4 - 1/2	59 5/16
Certifikaten van dito	«	«	59 1/2 - 60	59 3/4
Cert. dito Hamburg Admin.	5	«	91 - 3/4	91
Dito te Londen genegocieerd	«	«	92 3/4 - 93 1/4	93
Pruissen.				
In Londen genegocieerd	«	«	111 1/2 - 112 1/2	
Idem 2de Ligting	«	«	111 1/2 - 112 1/2	
Spanje.				
Neg. bij *Hope* en C°	5 1/2	«	30 - 31	30 1/4
Te Parijs en Londen gedomd	5	«	7 - 1/2	7 1/4
Renten perpetuel	«	«	50 3/4 - 51 3/4	51 1/4
Coupons	«	f	7 1/2 - 9 1/2	
Polen.				
Loten	«	f	89 1/2 - 90 1/2	
Weenen.				
Bank	5	pCt.	92 1/2 - 93	92 3/4
Dito	4	«	76 3/4 - 77 1/4	77
Certifikaten	2 1/2	«	53 - 1/2	
Metaliek	5	«	96 3/4 - 97	97
Dito te Londen genegocieerd	«	«	96 3/4 - 97	96 7/8
Dito	2 1/2	«	50 - [illegible]	[illegible]
Bank-Aktien	5	«	1380 - 1390	1385
Aandeelen f 100 bij *Rotschild*	«	«	[illegible]	199
Dito « 250 dito	4	«	[illegible]	389
Napels.				
Cert. bij *Lamaison* en *Roger*	«	«	81 - 1/2	
Dito Napelsche adm.	«	«	82 1/2 - 3/4	82 5/8
Dito te Londen genegocieerd	«	«	87 1/4 - 88	87
Denemarken.				
Negociatie in Londen	«	«	69 1/4 - 3/4	69 1/2
Engeland.				
Geconsolideerde	«	«	90 - 1/2	90 1/4

Te 's BOSCH, bij de GEBROEDERS LANGENHUYSEN, Drukkers en Uitgevers, Apostelstraat, H, n.° 26.